

ข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชน

ฉบับประจำวันพุธที่ ๑๖ เดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๗

คอลัมน์

หน้า ๓๑

ช่วงเวลาประมาณหนึ่งทศวรรษที่เราพูดและดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา หลักคิดในการประกันคุณภาพการศึกษา มักจะพัฒนามาจากการประกันคุณภาพในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็น ISO, TQM, Balanced Scorecard หรืออื่นๆ การประกันคุณภาพการศึกษาเราก็มักการประเมินผลทางการศึกษาเข้าไว้ด้วย สมศ.ก็กำหนดมาตรฐานและดัชนีบ่งชี้ต่างๆ เราก็นำมาตรฐานและดัชนีของ สมศ.มาเป็นตัวตั้งปรับดัชนีให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กรของแต่ละสถาบันการศึกษา จริงจังบ้าง ไม่จริงจังบ้าง แตกต่างกันไป

ปัญหาหลักที่น่าจะเป็นจุดอ่อนสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษาในระบบมหาวิทยาลัย 2 ประการคือ

ประการแรก เรายังไม่จริงจังกับการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษานำมาพัฒนาองค์กรให้จริงจังและเป็นรูปธรรม อาจมีผลบ้างทาง "ความรู้สึก" แล้วเรามักจะปล่อยให้ความรู้สึกนั้นผ่านไป มหาวิทยาลัยคงต้องจริงจังกับการพัฒนาหลักสูตรและระบบพัฒนาเพื่อตอบสนองการประเมินคุณภาพการศึกษานั้น

อีกประการหนึ่ง ประสิทธิภาพ(Efficiency) ของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเรื่องนี้นับเป็นประเด็นสำคัญที่มหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญ ให้ความสำคัญทั้งการคัดสรรผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัย และการพัฒนาวิสัยทัศน์และศักยภาพพร้อมกันอย่างต่อเนื่อง

ผมมองสาระสำคัญที่ผู้ประเมินคุณภาพการ

ผู้ประเมินคุณภาพ การศึกษาในมหาวิทยาลัย

ศึกษา ต้องตระหนักและพัฒนาหลายประการ ดังนี้ ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาไม่ใช่ผู้พิพากษา ไม่ใช่เพียงผู้ประเมินผลหรือผู้ตรวจสอบทางการศึกษา แต่ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นผู้สร้างพลัง (empowerment) ให้กับองค์กร เอ็มเพาเวอร์ ประสิทธิภาพขององค์กร ของมหาวิทยาลัย

ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา ควรต้องพัฒนา กระบวนการที่มีต่อมหาวิทยาลัยในกระบวนการทัศน์ใหม่ วิถีคิดใหม่ มหาวิทยาลัยที่รุกไปข้างหน้า ความเป็นเลิศทางวิชาการที่ใช้งานได้ ความเป็นเลิศที่สัมผัสสัมพันธ์กับชุมชน คุณภาพเหนือกว่า โภคทรัพย์ รวมทั้งการมองมหาวิทยาลัยที่ขยับระดับเป้าหมาย(bench mark) ให้สูงขึ้น

ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาควรต้องเข้าใจ กระแสสังคม เข้าใจการเปลี่ยนแปลงรู้เท่าทัน กระแสโลกและกระแสไทยตามสมควร เข้าใจแก่น สาระของการปฏิรูปการศึกษาเข้าใจกระบวนการทัศน์ใหม่ของการอุดมศึกษาในสังคมหลังสมัยใหม่ สังคมหลังสมัยใหม่ที่มีความหลากหลายบูรณาการ และเป็นภาพที่เชื่อมโยงซ้อนหลากหลายมิติ

ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาควรต้องเข้าใจ ยุทธศาสตร์ของชาติ และยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยอย่างตีพ้อ เข้าใจในวาระมหาวิทยาลัย (agenda based) การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับที่ ก้าวหน้าทันสมัย หรือกำลังเผชิญหน้าอยู่ การปรับ รื้อโครงสร้างการสร้างระบบและกลไกใหม่ การจัดการ บุคลากรและทรัพย์สิน การจัดการทางวิชาการ การทำลายกำแพงคณะและภาควิชา ฯลฯ

ประการสุดท้าย ผู้ประเมินผลคุณภาพการศึกษาต้องรู้เท่าทันการบริหารจัดการองค์กรที่ ก้าวหน้าทันสมัย เพราะการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นการประเมินทางด้านการบริหารจัดการ ระบบ และกลไกในองค์กรด้วย ความเข้าใจพื้นฐาน เช่น TQM, Balanced Scorecard, Change Management หรือการได้อ่าน As the Future Catches You อ่านวิถีคิดของแจ็ก เวลส์, ปีเตอร์ เซ็ง, อานันท์ ปันยารชุน ธนินท์ เจียรวนนท์, พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ฯลฯ จะช่วยให้เรามองการบริหารมหาวิทยาลัยร่วมสมัยและทันสมัยมากขึ้น การบริหารจัดการประเทศ องค์กรธุรกิจ และ องค์กรการศึกษามีความสัมพันธ์กันตลอดมา

ถ้าผู้ประเมินคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัย เป็นเพียงครูอาจารย์ในวิสัยทัศน์เก่า วิถีคิดเก่า เป็นเพียงนักประเมินผลการศึกษา มององค์กรการศึกษาอย่างอดีต ดัดยัดยอมจำนน เขายอมบักรง ผิดหรือบักรงที่ล่าช้าให้กับมหาวิทยาลัย

สำหรับมหาวิทยาลัยที่จะรุกไปข้างหน้าแล้ว ผู้ ประเมินคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ต้อง เป็นทีมเวิร์กที่เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และรุกไป พร้อมกับมหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์วิรุณ ตั้งเจริญ
อธิการบดี มศว